GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercye opłacają od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 292. Piątek 19. Grudnia 1851. Rok gazecie **40.**

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Czynności

Lwowskiéj izby handlowéj i przemysłowéj.

XXVIII. zwyczajne posiedzenie z dnia 14. paźdz. 1851 roku pod przewodnictwem prezesa p. *Floryana H. Singer.*

1) Izba przypuściła ubiegających się o prawo do handlu, do wykazania się z potrzebnych funduszów.

2) C. k. krajowa Dyrekcya finansów udziela wykazy pogranicznych urzędów cłowych w Kuryłówce, Bielinach i Chwałowicach, statków i głównych artykułów spławionych na Sanie do królestwa Polskiego w latach 1846-50.

Tych podań zażądano dla sprawozdania na teraz już przedłożonego, względem żeglugi parowej na Sanie; te podania posłużą obecnie do prac statystycznych.

3) Starozakonni kramarze proszą o poparcie prośby równocześnie do Magistratu podanéj o przedłużenie terminu, obwieszczeniem magistratu z 12go sierpnia t. r. l. 1911 do wysprzedania towarów dotąd nieprawnie przez nich utrzymywanych — do końca października oznaczonego.

Prośbę tę magistratowi z tem oznajmieniem przesłać należy, że według zdania izby słusznie zezwolić można kramarzom na stósowne przedłużenie terminu do wyprzedania towarów bezprawnie utrzymywanych, gdyż oni przez długoletnie dozwolenie tego bezprawia znaczne zapasy towarów posiadają, — a przymusowa wyprzedaż towarów spowodowałaby ich roztrwonienie niżéj ceny, coby nietylko kramarzom znaczne straty przyniosło, ale także na sprawy kupców hurtowych dla niemożności wypłacenia się kramarzy, którzy im są dłużni i przez zbytnie zniżenie ceny niektórych artykułów szkodliwie wpłynąćby mogło.

4) Wys. c. k. Ministeryum handlu udziela 4 egzemplarze wyciągu z sprawozdania c. k. radzcy ministeryalnego, kawalera de Klejle w sprawie kultury krajowej do Anglii i Irlandyi wysłanego o produkcyi lnu w tych krajach.

Wyciąg tego sprawozdania jest w biurze do przeczytania.

5) Prezes uwiadamia izbę, że stósownie do uchwały Izby z 5. sierpnia t. r. ażeby spólnie z c. k. gal. towarzystwem gospodarskiem dążyć do utworzenia towarzystwa akcyonaryuszów, któreby miało na celu podniesienie industryi lnu w Galicyi, a szczególnie urządzenie zakładów krajowych do przyrządzania lnu jako zakładów wzorowych i naukowych za porozumieniem się z c. k. krajowem towarzystwem gospodarskiem zawiązał się komitet składający się z następujących członków: J. O. Księcia Leona Sapiehy, prezesa c. k. towarzystwa gospodarskiego, J. W. Kaźmierza hrabi Krasickiego, W. W. P. P. Maurycego Kraińskiego i Felicyana Laskowskiego ze strony c. k. towarzystwa rolniczego, — tudzież ze strony izby z prezesa, wiceprezesa p. Karola Pietsch, p. Rachmiela Mieses i p. Józefa Breuer. Komitet ten miał trzykrotne narady 4., 7. i 12. b. m.

Deputat stanów krajowych W. Kraiński wyjaśnił gruntowną i obszerną rozprawą rzeczony przedmiot — podniesienie industryi lnu w kraju.

Komitet uznał założenie towarzystwa akcyonaryuszów dla podniesienia industryi lnu w Galicyi za bardzo pożądane i powierzył prezesowi przygotowanie głównych zarysów do takiego przedsiębierstwa, które też przez komitet po dojrzałem zgłębieniu przyjęte zostały.

W końcu uznał komitet za rzecz stósowną, aby podanie o pozwolenie utworzenia towarzystwa akcyonaryuszów ku podniesieniu industryi lnu w Galicyi ze strony c. k. towarzystwa gospodarskiego wspólnie z izbą handlową i przemysłową wysokiemu rządowi na ręce Jego Excelencyi pana Namiestnika przedłożyć.

Sekretarz odczytał potem wspomniony projekt do utworzenia towarzystwa akcyonaryuszów i podanie do J. E. p. Namiestnika o utworzenie towarzystwa akcyonaryuszów.

Pan Klein uważa, że pominięto w tym projekcie bliższe oznaczenie względem funduszu rezerwowego, co mu się koniecznem zdaje, bo i złe lata nastąpić mogą, w których przewyżka lat korzystniejszych szkodę lat niepomyślnych pokryć musi.

Prezes zwraca uwagę, że to przy wygotowaniu statutów uwzględnionem będzie. — Izba zezwala jednogłośnie na sporządzony projekt i podanie o utworzenie towarzystwa akcyonaryuszów.

(Dokończenie nastąpi.)

(Raport o zarazie na bydło.)

Lwów, 17go grudnia. Zaraza na bydło, która jak wiadomo pojawiła się była w *Zastawnie*, obwodzie Bukowińskim, rozszerzyła się w tém miejscu z większą jeszcze gwałtownością, tak że do 2go b. m. (do któréj-to daty odnosi się ostatni raport w tym względzie), uległo téj zarazie 102 sztuk bydła, z których 17 sztuk wyzdrowiało, 61 odeszło, 1 dobito, a 20 sztuk zostaje jeszcze w kuracyi.

Co nad to jeszcze smutniejsza, że ostatniemi czasy pojawiła się podobna zaraza także i na innym punkcie kraju, a mianowicie w miejscu pogranicznem *Okopy*, obwodu Czortkowskiego, gdzie dwie sztuk bydła rogatego na tę chorobę zapadło i wkrótce odeszło. Mamy jednak wszelką nadzieję, że przy tak wczesnem wykryciu grożącéj zarazy i przy szczupłym stanie znajdującego się w tem miejscu bydła rogatego, będzie zaraza rychło przytłumiona, o środkach zaś zaradczych przedsięwziętych ze strony zwierzchności, nie omieszkamy swego czasu zawiadomić publiczność.

(Ogłoszenie c. k. ministeryum finansów.)

Wiédeń, 14. grudnia. Podaje się do powszechnej wiadomości, że wypłata zapadających z d. 2. stycznia 1852 prowizyi od obligacyi Krakowsko-Górno-Szlązkiej kolei żelaznej nastąpi w dzień zapadającego terminu za ściągnięciem odnośnych kuponów po ich poprzedniem zlikwidowaniu w domu wekslowym E. *Heimana*, w Wrocławiu według wartości nominalnej w talarach pruskich (courant).

Z c. k. ministeryum finansów. *(W. Z.)*

(Pomnożenie bibliotek i zbiorów sztuk pięknych w Pradze.)

Praga, 9. grudnia. Tutejsze biblioteki i zbiory sztuk pięknych otrzymały ostatniemi czasy znakomity przybytek. J. M. Cesarz Ferdynand kazał bowiem sprowadzić z Wiédnia do Pragi swoją bibliotekę prywatną, liczącą przeszło 20,000 tomów, tudzież około 55,000 przepysznych miedziorytów, litografii i rysunków od ręki, i do 6000 rzadkich pieczęci, i ustawić to wszystko na Hradszynie w takzwanym pałacu toskańskim. Przeznaczono już w tym względzie jednę wielką salę i sześć obszernych pokojów, a c. k. kapelan nadworny ks. Nigrelli zajmuje się uporządkowaniem i ustawieniem biblioteki. J. M. Cesarz Ferdynand przebywa często w tem miejscu dla przeglądu podjętych tam robot i wydania dalszych w téj mierze rozporządzeń.

(Hrabia Chambord zamieszkał w Pradze.)

Praga, 12. grudnia. Hrabia *Chambord*, który od trzech już dni tu bawi, i najprzód zajechał był do hotelu pod karym ko-

niem, przeniósł się dnia wczorajszego do angielskiego hotelu, gdzie na dłuższy czas wynajął całe pierwsze piętro i część drugiego. Zaraz po przybyciu swojém złożył hrabia Chambord wizytę na zamku Hradszyńskim i otrzymał już rewizytę. — Świta jego składa się obecnie z 16 osób, reszta zaś jéj nadjechać ma nieco później. *(Oe. Reichs-Ztg.)*

(Kurs wiédeński z 16. grudnia 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — $93^{3}/_{8}$; $4^{1}/_{2}$% — $82^{3}/_{8}$; 4% — —. 4% z r. 1850 $89^{1}/_{2}$; $2^{1}/_{2}$% —; wylosowane 3% — —. Losy z r. 1834 —; z roku 1839 — $287^{13}/_{16}$. Wied. miejsko bank. $2^{1}/_{2}$% —. Akcye bankowe 1215. Akcye kolei półn. 1540. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. $568^{1}/_{2}$. Lloyd —.

Anglia.

(Wiadomości potoczne z Londynu.)

Londyn. 10. grudnia. Lord John Russell odjechał wczoraj z Londynu, i będzie przez kilka dni gościem królowej na wyspie Wight. O rezultacie wielu ostatniemi dniami odbytych konferencyi ministeryalnych słychać równie mało, jak o tem, czy nieporozumienie między lordem Palmerstonem jest zagodzone, lub też trwa jeszcze.

— Dziennik *Globe* zawiera dziś doniesienie, że książę Joinville, książę Aumale i hrabia Paryża znajdują się w Esher, i nie odjechali na stały ląd.

— W Greenwich odbyło się wczoraj poświęcenie nowego katolickiego kościoła. Kardynał Wiseman był na tej ceremonii obecny, a na danej później uczcie rzekł, iż ma nadzieję, że niezadługo będzie znajdować się w pośród angielskiej stolicy na podobnej jeszcze większej ceremonii.

— Liczba stacyi telegraficznych, które teraz połączono z londyńską centralną stacyą w pobliżu banku i giełdy, wynosi 226. — Z tych jest około 70, które za tak zwane główne stacye są uważane, to znaczy, centralna stacya telegraficzna zostaje z niemi w regularnej, codziennej komunikacyi, podczas gdy drugie tylko okazyonalne depesze komunikują. W ogóle założono obecnie w Anglii na 2500 angielskich mil drutu, a na 800 drugich dopiero zakładają. Linie telegraficzne w Stanach zjednoczonych Ameryki północnej i w Kanada już są rozciągnięte na 12,000 do 15,000 angielskich mil i ciągle się jeszcze wzmagają. „W Washyngtonie," nadmienia dziennik *New-York-Herald*, „może teraz rząd z najodleglejszych okolic Unii prawie w nieznacznym przeciągu czasu otrzymać depesze, i z taką samą szybkością rozsyłać swe rozkazy w odległy na 3000 angielskich mil punkt amerykańskiego terytoryum. *(P. Z.)*

Francya.

(Stan rzeczy w Paryżu. — Odezwa dziennika „Constitutionnel.")

Paryż, 9. grudnia. Paryż przybrał znowu we wszystkich częściach swoich zwyczajną fizyognomię, ślady wielkich walk z upłynionych dni zniknęły już po największej części; nigdzie niewidać już tych złowieszczych postaci, które w każdej chwili krytycznej niewiedzieć zkąd nagle się pojawiają; wszyscy wracają do zwyczajnych zatrudnień dziennych, a chociaż jeszcze dolatuje uszu czasami daleki huk dział, to przecież każdy pewny, że dopokąd zwycięzka armia nieopuści Paryża, niezagraża stolicy żadne niebezpieczeństwo. Z tem większą niespokojnością oczekują tu codziennie wiadomości z prowincyi. Wielka katastrofa paryzka wstrzęsła jak febra całym krajem we wszystkich kierunkach; we wszystkich ludniejszych miastach musieli urzędnicy rządowi wystąpić z całą energią, musiano rozwinąć imponującą siłę zbrojną i poniekąd użyć nawet najsurowszych środków, aby uśmierzyć wzburzenie i zapobiedz wybuchom; w wielu miejscach niezajętych przez wojsko, zaszły okropne sceny, powstanie opanowało na chwilę rząd, czerwone chorągwie powiewały, a łaknąca krwi tłuszcza dopuszczała się rabunku i mordów. Lecz i te zastępy pierzchły przed nadciągającem wojskiem, i w tej chwili przedstawia powierzchnia Francyi zupełnie zaspokajający widok.

Z wielką ciekawością i trwogą oczekują tu stanowczych dni 20. i 21. grudnia, kiedy cały naród zgromadzi się w komitetach wyborczych, i z równie wielką obawą wyglądają także rezultatu tego powszechnego głosowania, które zaród przyszłości Francyi, a może i całej Europy, w łonie swojem zamknie. Przesilenie zatem wstąpiło dopiero w pierwsze stadyum swoje; bo chociaż dotąd Francya potrafiła zniweczyć koalicyę przeciw dobru publicznemu i zrestaurowała się cokolwiek w oczach Europy, to jednak pozostało jeszcze wiele, bardzo wiele do zrobienia. I dlategoto przejęty trudnością tego zadania wzywa *Constitutionnel* wszystkich wiernych obrońców przeszłości, wszystkich proroków i apostołów niebezpiecznej przyszłości, aby nawzajem przebaczyli sobie swe błędy, i poświęciwszy dobru publicznemu swoje spory i namiętności podali sobie ręce dla obrony i zachowania wszystkich tych żywiołów, bez których wielki naród w żaden sposób istnieć niemoże. *(Ll.)*

(Proklamacya prezydenta republiki.)

Paryż, 10. grudnia. Prezydent republiki wydał dziś następującą proklamacyę:

W imieniu ludu francuskiego!

Prezydent republiki.

Odnośnie do dekretu z dnia 2go grudnia 1851 ogłaszającego pierwszą dywizyę w stan oblężenia;

Uchwala:

Art. 1. Znajomość wszystkich faktów odnoszących się do insurekcyi z dnia 2. grudnia i dni następnych w departamentach składających pierwszą dywizyę wojskową i osądzenie indywiduów ściganych za te fakta, przekazuje się juryzdykcyi wojskowej.

Art. 2. Dla ułatwienia operacyi sądowej ustanawia się pod dyrekcyą jenerała Bertrand, zawiadującego służbą infanteryi i rekrutacyą w ministerstwie wojny, cztery komisye wojskowe złożone każda z trzech członków z prezydującym wyzszym oficerem.

Członkowie tych komisyi mianowani będą dekretem ministra wojny.

Art. 3. Tak ustanowione komisye wojskowe powezmą bądź przez swoich członków, bądź przez komisye podrzędne, wszelkie potrzebne informacye; ocenią miarę przestępstwa, i postanowią albo odesłanie obżałowanych przed radę wojenną pierwszej dywizyi, albo ich uwolnienie.

Art. 4. Wojskowe komisye instrukcyjne organizowane według niniejszego dekretu zgromadzać się będą w pałacu sprawiedliwości na wezwanie jenerała Bertrand.

Ministrowi wojny i kanclerzowi poleca się wykonanie niniejszego dekretu.

Dan w Elysée-National 9. grudnia 1851.

Innym dekretem z dnia 10. grudnia ogłoszone są departamenta Gers, Var, Lot i Lot-et-Garonne w stan oblężenia. *(Ind.)*

(Dekret prezydenta republiki.)

Paryż, 12. grudnia. Prezydent republiki wydał dziś następujący dekret:

W imieniu ludu francuskiego!

Prezydent republiki.

Na wniosek kanclerza, ministra sprawiedliwości

Uchwala:

Art. 1. Komisyi doradźczej ustanowionej dekretem z dnia 3go grudnia r. b. polecone jest powszechne sprawdzenie głosów wyrażonych przez lud francuski w głosowaniu dnia 20. i 21. grudnia.

Tym końcem przeszle minister spraw wewnętrznych tej komisyi wszystkie protokoły sporządzone przez komisye departamentalne ustanowione na mocy art. 6. dekretu z dnia 2. grudnia.

Rezultat ogłoszony będzie przez władzę wykonawczą.

Art. 2. Komisya doradźcza powołana jest dawać swoje zdanie o projektach dekretów w zawodzie prawodawczym, które jej przedkładane będą przez prezydenta republiki.

Art. 3. Oprócz tego zajmie się ta komisya czynnościami przekazanemi radzie Stanu artykułem 12. ustawy z dnia 19. lipca 1843, wyjąwszy sprawy administracyjne, których osądzenie uregulowane będzie dalszym dekretem.

Art. 4. Komisyi prezydować będzie prezydent republiki a wjego nieobecności p. Baroche mianowany wiceprezydentem.

Art. 5. Dekret władzy wykonawczej podzieli komisyę doradźczą na sekcye dla rozpoznania spraw, które im będą przedłożone.

Art. 6. Sędziowie indagacyjni i audytorowie, przydzieleni do byłej rady Stanu będą mogli być powołani do pełnienia w komisyi doradźczej obowiązków, które wykonywali w radzie stanu.

Art. 7. Kanclerz, minister skarbu zajmie się wykonaniem niniejszego dekretu.

Dan w Elysée-National, po wysłuchaniu rady ministrów 11go grudnia 1851.

(Następują podpisy.) *(Ind.)*

(Okólnik ministra spraw wewnętrznych do prefektów.)

Minister spraw wewnętrznych wydał następujący okólnik do prefektów:

Paryż, 10. grudnia 1851.

Panie prefekcie, przebyłeś pan właśnie kilka dni doświadczeń, powstrzymałeś pan w r. 1851 wojnę socyalną, która miała wybuchnąć w r. 1752. Musiałeś pan poznać ją po jej charakterze pożaru, rozboju i morderstwa. Odniosłeś pan zwycięztwo nad nieprzyjaciołmi społeczeństwa, ponieważ uderzono na nich niespodzianie, a ludzie dobrze myślący byli na naszej stronie.

Racz pan przesłać mi szczegółowy raport o zdarzeniach i zachowaniu się ludzi. Jeżeli w tej stanowczej walce, która miała decydować o losie Francyi, jacy urzędnicy okazali się słabymi, przeszlij mi pan ich nazwiska, a natychmiast zostaną uchyleni. Wymień mi pan tych, którzy przeciwnie wypełnili powinność swoją z odwagą, abym zjednał dla nich wdzięczność Francyi i względy prezydenta republiki.

Przyjm panie prefekcie zapewnienie mojego szacunku.

Minister spraw wewnętrznych: *A. de Morny.*

(Depesze telegraficzne z departamentów.)

Kilka dzienników wychodzących w departamentach ogłaszają następującą depeszę telegraficzną:

„Minister spraw wewnętrznych do prefektów.

Paryż, 5. grudnia pół do 7mej wieczór.

„Wydaj pan najsurowsze rozkazy, aby aresztowano przywódźców Góry i socyalistów, którzyby chcieli umknąć z Francyi po klęsce poniesionej w Paryżu."

Minister wojny przesłał do jenerałów dywizyi następującą depeszę:

Wszelkie zbrojne powstanie w Paryżu zostało stłumione z wielką energią. Ta sama energia będzie miała wszędzie te same skutki.

Bandy niosące rozbój, gwałt i pożogę wyjęte są z pod prawa. Z niemi nie parlamentuje się, nie ostrzega się ich: należy je atakować i rozpędzić.

Wszystko co stawia opór, powinno być *rozstrzelane* w imieniu społeczeństwa w prawnej obronie. *(Ind.)*

(Raport kontradmirała Dubourdieu o operacyi w Maroko.)

Paryż, 10. grudnia. *Moniteur* zawiéra następujący raport kontraadmirała Dubourdieu o końcu operacyi w Maroko: „Sprężystość, z jaką wystąpiła zostająca pod moim rozkazem dywizya przeciw miastu Sale, musiała wywrzéć dobroczynny wpływ na trudności zachodzące między naszym sprawującym interesa w Tangerze i Basza tego miasta. Wczoraj o pierwszéj z południa zarzuciłem kotwicę w zatoce Tangeru z liniowym okrętem *Henryk IV.* i fregatą *Gomer* dla wspierania w potrzebnym razie reklamacyi naszéj legacyi. Dniem wprzód odpłynął tam pan Bourée na okręcie *Navat*. Ludność i publiczne władze były przerażone. Pan Bourée wysiadł wczoraj o 4. godzinie na ląd. Właśnie mi napisał, że wszystko jest skończone i że połączeni mieszkańcy dadzą wszelką, jakiéj żądamy, satysfakcyę. Z téj przyczyny kazałem salutować plac 21 wystrzałami z dział, wywiesiwszy marokańską banderę na wielkim maszcie. Warownie miasta odpowiedziały natychmiast na salwę. Jutro będą przywrócone komunikacye dywizyi ekspedycyjnej z krajem. Wydałem do mojéj dywizyi rozkaz dzienny, dając jéj pochwałę za dzielne jéj wystąpienie przy uderzeniu na miasto Sale. *(Pr. Z.)*

(Pogrzeb marszałku Soult, księcia Dalmacyi.)

Pogrzeb marszałka księcia Dalmacyi odbył się dnia 6. grudnia w Saint Amans la Bastide. Zwłokom sławnego wodza towarzyszyły na cmentarz mieszkańcy departamentów Herault, Tarn i Lot. J. M. ksiądz arcybiskup z Alby i ksiądz biskup z Cahors celebrowali przy ceremonii pogrzebowéj i dali ostatnie błogosławieństwo kościoła popiołom sławnego męża.

Kościół w Saint-Amans nie mógł pomieścić w murach swoich tłumu obecnych. Z wszystkich parafii na kilka mil w około zebrało się duchowieństwo i zapełniło chór i część kościoła. Władze z departamentu Tarn i z departamentów sąsiednich, które zniewolone są w obecnych okolicznościach pozostać w miejscu, przesłały przeproszenie księżnéj marszałkowéj, która szczególnie w tej chwili otoczona jest czcią i sympatyą całej okolicy. *(Ind.)*

Szwajcarya.

(Rezultat wyborów do rady federacyjnéj.)

Z zachodniéj Szwajcacyi piszą pod dniem 8. grudnia do *litogr. koresp. austr.* co następuje: Wybór radzców federacyjnych, w którym nasi karmazynowi dla swéj partyi wielką pokładali nadzieję, skończył się témi dniami, a rezultat jego wypadł dość zgodnie z dotychczasowym politycznym programem naszych mężów rządowych. Wszyscy dotychczasowi radzcy federacyjni zostali obrani nanowo, a nawet *Ochsenbein*, którego radykaliści okrzyczeli „zdrajcą i apostatą", odniósł zwycięztwo na wyborach pomimo agitacyi ajentów Stämpfla. *(Lit. kor. a ustr.)*

Włochy.

(Topografia włoskiéj kolei centralnéj. — Kodeks cywilny dla księstwa Modeny.)

Medyolan, 30. listopada. W Modenie zebrała się, jak wiadomo, na początku tego miesiąca komisya złożona z deputowanych owych rządów, które na dniu 1. maja r. b. zawarły w Rzymie konwencyę dla założenia centralnéj włoskiéj kolei żelaznéj. Komisya ta, składająca się z pięciu członków: papieskiego, austryackiego, toskańskiego, modeńskiego i parmezańskiego, ma specyalne zlecenie starać się wszelkiemi środkami o to, aby zamiary tyczących się monarchów urzeczywistnione zostały i włoska centralna kolej żelazna jak najprędzéj w życie wprowadzoną być mogła. Że komisarze ci nieopróżnowali dotychczas, świadczy o tém obwieszczenie ich z 21. listopada, zawierające w 28 paragrafach czyli dwóch oddziałach ułożoną pod względem technicznym i ekonomiczno-administracyjnym topografię i warunki, pod którémi budowla zaprojektowanéj kolei centralnéj przedsięwzięta i przeprowadzoną być może. Podług tego projektu zaczyna się włoska kolej centralna od prawego brzegu Padu w pobliżu miasta Piaczency, ciągnie się w kierunku północnym wzdłuż pocztowego gościńca parmezańskiego czyli Via Aemilia aż do okolicy Fiorenzuola, przekraczając Borgo San Donnino i rzékę Taro powyżéj wielkiego mostu Aemilia, poczem z południowéj strony dotyka miasta Parmy. Od granicy toskańskiéj zaś, t. j. od Torrente Enza idzie znowu na północ od Via Aemilia aż do Reggio, ztamtąd do Modeny, a po przekroczeniu rzéki Panaro ciągnie się dotykając Forte Urbino po-pod mury Bononii. Za Bononią, a mianowicie od miejsca, gdzie Setta wpada do Reno, ma kolej przekraczająca tam Apeniny, zwrócić się podług upodobania przedsiębierców budowli, albo do Pistoja albo też do Prato. Idące z Reggio do Mantuy ramię kolei żelaznéj przekroczy rzekę Pad w miejscu oznaczoném przez władzę wojskową niedaleko Borgoforte, a potem idąc wzdłuż prawego brzegu téj rzéki, zwróci się przez Guastalle i Luzzare do Mantuy. Komunikacya między obydwoma przerwanémi rzéką Pad ramionami kolei ma być utrzymywana aż do zbudowania mostu kamiennego za pomocą przysposobionych do tego statków parowych. Cała kolej, wyjąwszy ramię idące przez Apeniny, obliczona jest na podwójne szyny, lecz tymczasowie będą tylko pojedyńcze szyny zakładane.

W tych dniach wydał książę Modeny dekret, którym uwiadamia, że z 1. lutym 1852 wejdzie nieodwołalnie w moc obowiązująca zaprojektowany przez poprzednika jego księcia Ferdynanda IV., a na jego rozkaz wypracowany kodeks cywilny, i że w krótkim czasie także wyrabiający się dotąd jeszcze kodeks karny zaprowadzony zostanie.

(Zniesienie katedr w uniwersytecie Pisa.)

Medyolan, 1. grudnia. Dekret Wielkiego księcia Toskańskiego, którym na wszechnicy w Pisa niektóre katedry zniesione, instytut agronomiczny rozwiązany a fakultety jurydyczny i teologiczny do stolicy przeniesione zostały, zrobił w całem państwie Toskańskiem bardzo niemiłe wrażenie i wywołał wielkie nieukontentowanie. Przez odejście tylu profesorów i uczniów (liczbę ich podają na 400—500) zostały znacznie uszczuplone dochody Pizanów, a miasto postradało największy zaszczyt, najpiękniejszą ozdobę swoją. Cios ten czuje bez różnicy cała ludność a z nią uszczuplony korpus nauczycieli. — Dlatego postanowiła rada gminna jednogłośnie przedłożyć jeszcze raz i to niezwłocznie prośbę swemu monarsze o odwrócenie tak srogiego ciosu od miasta i mieszkańców jego. *(Allg. Ztg.)*

Niemce.

(Niemiecki kongres pocztowy.)

Gazeta powszechna pisze z Berlina pod dniem 6. grudnia co następuje: Wczoraj ukończył już sprawy swoje tutejszy kongres pocztowy. Zgodzono się na następujące punkta główne: Od 1. stycznia 1852 będzie w całych Niemczech zaprowadzona trojaka taksa listowa, mianowicie od pojedyńczych listów na odległość niżéj 10 mil 1 gr. śr., między 10 i 20 milami 2 gr. śr., a na każdą odległość większą nad 20 mil bez różnicy 3 gr. śr. Wszystkie do Austryi i Prus należące kraje, Prusy, Polska, Galicya, Siedmiogrod, Włochy (Lombardya) należą do tego związku. Wzajemny obrachunek będzie się odbywać bardzo pojedyńczo. Każde państwo wciąga tylko to do rachunku, co odséła, wszelkie rachunki szczegółowe ustaną. Jeżli n. p. Saksonia wyprawi do roku milion listów do Prus, za które przypadnie 2 miliony gr. śr., tedy przedłożą sobie obadwa państwa wzajemne rachunki, i tylko różnica ogółowéj sumy będzie wypłacona gotówką. Tak będzie się robić przez kilka lata, a potem ureguluje się podług kilku znanych rezultatów zysk i stratę według stosunku państw. Za przewóz listów przez państwa niezostające w bezpośredniém sąsiedztwie, będzie opłacana stała taksa podług liczby mil. Przy pakietach wynosić będzie taksa $^1/_5$ fenika śr. od mili.

Poczty księcia Thurn i Taxis figurują w tym związku jako państwo. Porto do Anglii i za morze będzie bardzo pojedyńcze. Każde państwo będzie używać takich samych korzyści, jakie przyznaje związkowi. Tak n. p. list idący ztąd do Anglii opłaca 3 gr. śr. do morza, potem 2 gr. śr. jako taksę wodną a w saméj Anglii prawie 6 gr. śr. To samo opłacają tutaj listy angielskie. Jeżli Anglia zniży taksę swoją w kraju, wtedy i tutaj nastąpi zniżenie. Również zostały uregulowane stosunki z Ameryką północną i południową. Każdy członek związku obowiązany jest zająć się przesełaniem pewnych listów dla pewnych dystryktów, które najbliżéj nich są położone. Tak n. p. Austrya dla Mołdawii i Wołoszczyzny, Hamburg i porty pruskie dla Danii, Szwecyi i Norwegii. Wszystkie strony są zaspokojone tém szczęśliwém porozumieniem się, które bezwątpienia jeszcze więcéj ułatwi i podniesie komunikacyę handlową i listową. *(Austria.)*

(Przedstawienie Stanów niemieckich do sejmu związkowego.)

Frankfurt, 10. grudnia. Karol, książę Oettingen-Wallerstein, zabawiwszy krótki czas w tutejszem mieście, doręczył związkowemu sejmowi w imieniu niemieckich Stanów przedstawienie, które się tyczy regulacyi przysłużającego tym ostatnim prawnego stanu. W namienionem podaniu wyłuszczono, że nietylko „prawa zasadnicze" lecz także prawodawstwa pojedyńczych krajów zmieniły zapewniony Stanom związkowemi traktatami stan prawny. A że teraz dla uchylenia „praw zasadniczych" uczyniono potrzebne kroki, przeto nadszedł stosowny czas, aby uchylić znowu odmiany zaprowadzone przez pojedyńcze krajowe ustawodawstwa w stanie prawnym Stanów niemieckich. Uprasza się więc związkowy sejm, aby wyraźnie uznał nieustającą prawomocność art. 14. związkowego aktu i według tego rozstrzygnął specyalne reklamacye rzeczonych Stanów. Czyli w zaproponowanym sposobie zapadnie jaka uchwała, tego niewiemy. — I owszem zdaje się brać górę to zdanie, że art. 14. niepotrzebuje wcale wyraźnego uznania nieustającéj prawomocności, i że reklamacye Stanów o nadwerężenie ich praw w pojedyńczych państwach związkowych w konstytucyjnéj drodze załatwić należy. *(P. Z.)*

(Projekt do ustawy względem zmian w ustawie indygenatu.)

Sztutgarda, 7. grudnia. Rząd przedłożył Stanom projekt do ustawy względem niektórych zmian w ustawie indygenatu, o przywilejach zaślubienia i przesiedlenia obywateli kraju. Albowiem przez wzmaganie się ubogiéj klasy, które się objawia wyraźnie w licznych procesach krydaryuszów i w coraz większych wydatkach gmin i rządu dla wsparcia ubogich, okazała się konieczna potrzeba nowych całe gminy regulujących przepisów. Dlatego ma być ograniczone więcéj niż przedtem, zawieranie ślubów małżeńskich, osiedlenie się familii niemających dostatecznych sposobów utrzymania się, równie jak zbyteczne wdzieranie się obcych osób do pojedyńczych gmin. Projekt wymaga osobistego uzdatnienia do prowadzenia jakowéj gałęzi przemysłu, istotnego kapitału dla téj profesyi, przez który dla utrzymania familii dostateczny dochód zapewniony być może. Oznaczyć w téj mierze w ustawie pewne dowody przekonywujące, jest niepodobieństwem; dlatego otworzono teraz większe pole niż przedtém znawstwu rzeczy i sumienności przełożonych gmin. Wszelako każdy spór będzie oddany pod rozpoznanie i decyzyę dwóch instancyi dla

zabezpieczenia dostatecznie prawa. Względem przywileju przesiedlenia stara się projekt poprawić pojedyncze przepisy względem obliczenia i wykazu majątku przesiedlających się i względem ustalenia należytości przyjęcia w gminach, w których prerogatywy obywatelskie istnieją. *(Pr. Ztg.)*

(Rozprawy w drugiej izbie hanowerskiej.)

Hanower, 10. grudnia. Na posiedzeniu izby drugiej wzięto drugi raz pod obrady zakomunikowany stanom reskryptem rządowym z dnia 2. b. m. projekt do ustawy względem niektórych zmian w ustawie o regulaminie sądu i w ustawach procesowych z dnia 8. listopada 1850.

Ośm paragrafów projektu odczytano pojedyńczo, a po specyalnej dyskusyi odrzuciła je większością cała izba i w ogóle usunięto powtórnie tę ustawę. Podczas dyskusyi odezwano się z kilku stron, że królewskiemu rządowi przysłuża niezaprzeczone prawo proponować zmiany w uchwalonych z stanami ustawach, bądź one są publikowane bądź nie, bądź miały już moc obowiązującą bądź nie. Inni zaś utrzymywali, że z tego wyraźnego prawa w namienionym przypadku nie należało robić użytku ze względu na cały organizm rzeczonych ustaw, które z ścisłą rozwagą są ułożone, i ze względu na zasadę konstytucyjną. Niektórzy mowcy posunęli się w tem zdaniu tak dalece, iż twierdzili, że to nie zgadza się z honorem i godnością zgromadzonych stanów wchodzić dalej w specyalne roztrząsanie ustawy, zwłaszcza, gdy ją już uchylono. Z drugiej strony znowu przytoczono to zdanie, że można bardzo dobrze całą ustawę odrzucić, a jednak przypuszczając, że może być kiedyś przyjętą, można się zapuścić w rozpoznanie pojedyńczych jej postanowień, a uznawszy poprawki, za niemi się oświadczyć. *(Pr. Z.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 13. grudnia).

Metal. austr. 5% — $71^{3}/_{4}$; $4^{1}/_{2}$% $62^{7}/_{8}$. Akcye bank. 1140. Sardyńskie —. Hyszpańskie 3% $36^{1}/_{8}$. Wiédeńskie 93.

Prusy.

(Prace konferencyi niemieckiej unii pocztowej.)

Berlin, 9. grudnia. Konferencya niemieckiej unii pocztowej ukończyła już swoje prace. Wprawdzie nie powiodło się jej doprowadzić jeszcze do skutku zgodnych uchwał względem zaprowadzenia w obrębie całych Niemiec słusznej taryfy za przesełki jazdy pocztowej, obliczonej w prostej linii od miejsca poruczenia aż do miejsca przeznaczonego, i utworzenie europejskiej unii pocztowej, — mimo to jednak zasady przyjęte na tych obradach staną się na przyszłość wzorem i podstawą do prac wstępnych i instrukcyi przy najbliższych konferencyach pocztowych, gdzie ważne te przedmioty będą znów pertraktowane. Druga ta niemiecka konferencya pocztowa zebrać się ma w Wiédniu w maju roku 1853. *(Oe. R. Ztg.)*

Turcya.

(Sprawa grobu świętego. — Wiadomości potoczne.)

Konstantynopol, 29. listopada. Według utrzymujących się ciągle jeszcze pogłosek, przerwano znów negocyacye w sprawie grobu świętego, a przytem słychać tutaj także, że poseł francuski pan *Lavalette* mając Stambuł opuścić, zdał sprawy swe poselskie do załatwienia hyszpańskiemu posłowi. Rzeczą jednak jest pewną, że to potąd jeszcze nie nastąpi, i że p. Lavalette wyraził jedynie podobny zamiar swój na ten wszakże tylko wypadek, gdyby mu się niepowiodło skłonić dywanu do większych względów w tej mierze. Dla powzięcia stanowczych instrukcyi z Paryża wysłał on umyślnego kuryera do francuskiego ministra spraw zewnętrznych. Według zdania doświadczonych dyplomatów nie przyjdzie w tej sprawie do żadnego ważniejszego postanowienia przed nadejściem powrotnej depeszy. Również i poseł angielski, sir Stratford Canning, miewał z wielkim wezyrem liczne konferencye. W ogólności są tutaj tego zdania, że sprawa względem grobu świętego nie da powodu do istotnych nieporozumień, zwłaszcza że idzie tu o idealne tylko interesa, i że zresztą żądania Rosyi względem utrzymania *status quo* zasługują na słuszne uznanie. — Kapudan Basza zamierza na wyspie Chalcis urządzić turecką akademię wojskową. — Parowa żegluga na Dunaju już ustała. 21. listopada wypłynął ostatni paropływ z Konstantynopolu do ujść Dunaju.

W Czernogórze panuje zupełny spokój. Zdaje się, że ostatnią wolę zgasłego władyki chcą w każdym względzie szanować. *Osservatore dalmato* donosi za rzecz ważną, że bezdzietnemu potąd prezydentowi senatu, Piotrowi Petrowiczowi syn się urodził. — Z *Mostar* donoszą o powodziach i trzęsieniu ziemi. Nie ma prawie żadnego dnia, aby nie doświadczono silnego trzęsienia w tamtych okolicach. *(L. k. a.)*

(Wiadomości z Bośnii.)

Według wiarogodnych doniesień z *Bośnii* z 26. z. m. zanosi się w niektórych obwodach znów na rozruchy. W obwodzie Tergoriste i Kulafin przyszło już do jawnego oporu przeciw rozporządzeniom porty. Dla uśmierzenia niepokojów wysłano tam natychmiast wojska pod wodzą Mahomet Beja i Aryw Agi. *(Pr. Z.)*

Indye Wschodnie.

(Wiadomości z poczty zamorskiej.)

Przybytym dnia 13. do Tryestu paropływem Lloydy *Bitto*, nadeszły przez Alexandryę, zkąd ten okręt dostał się do Tryestu w 147 godzinach, następujące wiadomości z Indyów wschodnich i innych krajów:

Bombaj, 17. listopada. W Indyach wschodnich panuje w ogóle głęboka spokojność. Jenerał Campbell pomknął się gościńcem wiodącym do Afghanistanu ku Momuns, i zburzywszy je, zajął ufortyfikowane miejsce. Pogłoska niesie, że Dost Mohamed umarł. Nizam spłacił Anglikom wszystkie długi. Jeżeli rząd Birmański nieda żadnej satysfakcyi za znieważenie kilku Anglików, tedy rząd angielski przedsięweźmie przeciw temu państwu wojenne kroki. Już posłano do Rangun fregatę.

Z **Hongkong** donoszą pod dniem 29. października, że przeciw Cesarzowi Chińskiemu odkryto tam rozgałęziony spisek. Jak słychać, są w tem przedsięwzięciu skompromitowani nawet niektórzy krewni cesarskiego domu. Mówią, że sam Cesarz był przytem narażony na niebezpieczeństwo życia. Insurekcya dotychczas jeszcze nie jest pokonana. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Rzeszowskim.)

Rzeszów, 7. grudnia. Według doniesień handlowych płacono w *listopadzie* na targach w Leżaysku, Przeworsku, Rudniku, Rozwadowie i Rzeszowie w przecięciu za korzec pszenicy 22r.—21r. 57k.—22r.—22r.30k.—24r.12k.; żyta 16r.15k.—15r.5k.—16r.—15r. 50k.—18r.37k.; jęczmienia 14r.—12r.22k.—13r.20k.—13r.20k.—14r. 41k.; owsa 7r.30k.—8r.—6r.—6r.40k.—8r.7k.; hreczki 14r.30k.—14r.45k.—13r.20k.—10r.—15r.; ziemniaków 5r.20k.—6r.—6r.—5r. 6r.10k. Sąg drzewa twardego kosztował 16r.30k.—21r.—7r.30k.—8r.—15r., miękkiego 11r.30k.—17r.30k.—6r.15k.—7r.—12r. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 9k.—9k.—$7^{1}/_{2}$k.—9k.—$12^{1}/_{4}$k. i garniec okowity po 5r.30k.—4r.47k.—4r.—4r.—4r.35k. Za cetnar siana płacono nareszcie 4r.—2r.40k.—2r.—2r.36k.—3r.21k. i wełny w Rozwadowie 198r.20k. w. w. Kukurudzy i nasienia konicza nie było na targach.

Kurs lwowski.

Dnia 19. grudnia.		gotówką		towarem	
		zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	47	5	51
Dukat cesarski	„ „	5	51	5	56
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	9	10	14
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	58	1	59
Talar pruski	„ „	1	52	1	54
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	28	1	29
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	80	5	80	25

(Kurs wekslowy wiédeński z 16. grudnia.)

Amsterdam 175 p. 2. m. Augsburg 124 l. uso. Frankfurt $123^{1}/_{2}$ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 183 l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 12.16. l. 2. m. Medyolan 123. Marsylia $146^{1}/_{4}$ l. Paryż $146^{1}/_{2}$ l. Lyon —. Bukareszt 226. Konstantynopol 375. Agio duk. ces. $28^{1}/_{2}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. $92^{15}/_{16}$. lit. B. 103.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wiéd. d. 15. grudnia o pół do 2giej po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $30^{1}/_{2}$. Ces. dukatów obrączkowych agio $29^{1}/_{2}$. Ros. Imperyały 10,15. Srebra agio 24 gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. grudnia.

PP. Gniewosz Józef, z Przemyśla. — Szeliski Kazimirz, z Chodaczkowa. — Skolimowski Juliusz, z Dynisk. — Kozłowski Michał, z Tarnopola. — Kłopotowski Józef, z Beska. — Mikuli Krzysztof, z Krakowa. — Rubczyński Maur., z Brodów. — Starzyński Stan., z Derewni. — Wierzbicki Julian, z Kutkosza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. grudnia.

Hr. Wodzicki Roman, do Brzeżan. — PP. Strzelecki Eug., do Worowa. — Wierzchowski Stan., do Tuszkowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. grudnia.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	‴ ‴ ‴				
6 god. zr.	28 4 0	— 1°	— 0,5°	półn.-zachodni	pochm. mgła
2 god. pp	28 4 1	— 0,5°	— 1°	„ „	„ „
10 g. w.	28 4 7	— 0,5°		słaby	„

TEATR.

Dziś: opera niem.: „**Norma.**“

Jutro: ostatnie przed. niem. przed świetami: na korzyść pana Sallmayer: „**Ferdinand Raimund**“.

W niedzielę: ostatnie przed. polskie przed świetami: „**Dzwonnik z Św. Pawła.**“

Główny Redaktor **M. Srzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.